

unierī
United Nations
Interregional Crime and Justice
Research Institute

Projekt társfinanszírozója az
Európai Bizottság Alapvető
Emberi Jogok és Állampolgári
Jogok Programja

ESZKÖZTÁR A RASSZIMUS ELLENI KÜZDELEMHEZ

LIGHT ON: Cross-community actions for combating the modern
symbolism and languages of racism and discrimination

LIGHT ON Projekt

Az Európai Bizottság Alapvető Jogok és Polgárság Programja által támogatott „*LIGHT ON - Cross-community actions for combating the modern symbolism and languages of racism and discrimination*” projekt célja a rasszizmus és az ahhoz kapcsolódó képek és viselkedésformák visszaszorítása. Ebből a célból készült ez az eszköztár is a közösség és a bűnüldöző szakemberek számára.

A LIGHT ON projekt központi témája a gyűlöletbeszéd, különösen az online gyűlöletbeszéd, mivel ez tömören és azonnal felismerhető módon jeleníti meg a közvetíteni kívánt szándékot, a jelentést, és nagymértékben befolyásolja az egyéni és kollektív viselkedést.

A LIGHT-ON célja, hogy:

- fellépjen a rasszizmus és idegengyűlölet normálissá válása, valamint a hétköznapi életben való elfogadása ellen – egyebek mellett egy olyan tudományos kutatás révén, amely azonosítja a rasszizmus nyílt vagy burkolt kifejezéseit, és egyúttal elemezi, hogy a közösségek hogyan értelmezik ezeket;
- növelje a szakemberek és hivatalok kapacitásait a gyűlölet-bűncselekményekkel és diszkriminációval szembeni fellépés terén -- egy speciális képzési modell és eszköztár segítségével;
- ösztönözze az állampolgárokat, hogy jelentsék, amennyiben áldozatai vagy tanúi lesznek diszkriminációnak.

A projekttel kapcsolatos további információk a <http://www.lighton-project.eu/site/main/page/home> és http://www.unicri.it/special_topics/hate_crimes/ oldalakon található.

DISCLAIMER

This toolkit has been produced with the financial support of the Fundamental Rights and Citizenship Programme of the European Commission.

The contents of this toolkit are the sole responsibility of the authors and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission.

The views expressed are those of the authors and do not necessarily reflect the views of the United Nations or the organizations with which the authors are affiliated.

Contents of this publication may be quoted or reproduced, provided that the source of information is acknowledged.

UNICRI would like to receive a copy of the document in which this publication is used or quoted.

The designation employed and presentation of the material in this publication do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of the Secretariat of the United Nations concerning the legal status of any country, territory, city or area of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries.

Az Eszköztár célja

A Rasszizmus elleni eszköztár egyik legfontosabb célja, hogy felhívja a figyelmet a rasszista gyűlölet-bűncselekmények vizuális és verbális formáira, és növelje a kapacitásokat ezek bejelentésére. Az Eszköztár speciális csoportok számára kidolgozott gyakorlati eszközökből áll. Az alapjául szolgáló gondolat az, hogy a civil társadalom több komponensére is egyszerre legyen hatással. Ez reményeink szerint lehetővé teszi, hogy növekedjék a rasszizmusra és online gyűlöletbeszédre jelenleg irányuló figyelem, és javuljon az alapvető jogok gyakorlásának hatékonysága.

A Rasszizmus elleni eszköztár célja tehát az, hogy a képi és szóbeli rasszista gyűlöletcselekmények eseteinek felismerését és bejelentését segítő személyre szabott eszközt biztosítson a bűnüldözési és bírósági tisztviselők, a rasszizmus és online gyűlöletbeszéd áldozatait segítő jogi szakemberek, a potenciális áldozatok és általában véve az állampolgárok számára.

Az eszköztár tartalma:

- a. „LIGHT ON RACISM: SZÚRD KI a rasszizmust” mobiltelefon alkalmazás;
- b. Útmutató a bűnüldöző és jogi szakemberek számára;
- c. Gyűlöletcselekmények és események bejelentésére szolgáló űrlapok az áldozatok és tanúk számára;
- d. Rasszista tartalmú szimbólumok és képek vizuális adatbázisa (csak a Rasszizmus elleni eszköztár elektronikus verzióján érhető el);
- e. Fajgyűlölő vagy rasszista tartalmú fogalmak és kifejezések szójegyzéke (csak a Rasszizmus elleni eszköztár elektronikus verzióján érhető el).

a. „LIGHT ON RACISM: SZÚRD KI a rasszizmust”

A „SZÚRD KI A RASSZIZMUST” nevű okostelefon alkalmazást (App) a gyűlölet-bűncselekmények bejelentésének ösztönzésére, valamint annak előmozdítására tervezték, hogy a közösségben tudatosuljon a diszkrimináció és a rasszista gyűlöletbeszéd jelenléte. Az eszközt azzal a céllal alkották meg, hogy a lakosság és a szakemberek világos és könnyen elérhető információhoz jussanak a rasszizmus és az idegengyűlölet vizuális és verbális megnyilvánulásai kapcsán.

Az alkalmazás három fő részből áll: **Bejelentés**, **Oktatás** és **Tájékoztatás**.

A Bejelentés egységen keresztül a felhasználók, áldozatok vagy tanúk bejelenthetik mind a fizikai környezetben, mind pedig az online térben tapasztalt gyűlöletcselekményeket.

Mivel több kutatás is kimutatta, hogy a gyűlölet-bűncselekményt gyakran nem jelentik, vagy csak akkor jelentik, ha már egy kritikus fázisba ért, ez az eszköz a bejelentésre magára ösztönöz, sokkal közvetlenebb lehetőséget adva erre.

Az UNICRI és az olasz Diszkrimináció elleni Iroda Anti-Discrimination Office (UNAR) együttműködésének köszönhetően az alkalmazást három hónapon keresztül (2014 szeptembere és decembere között) tesztelték: az ebben az időszakban érkezett összes bejelentést közvetlenül az UNAR Ügyfélkapcsolati Központba továbbították, ami vállalta különböző bejelentések fogadását és megvizsgálását, valamint a felhasználókkal történő kapcsolatfelvételt. Egy „Gyűlölet térkép” is készül azzal a céllal, hogy megmutassa azokat a területeket, ahol az állampolgárok / hivatalnokok inkább tisztában vannak az incidensek bejelentésének fontosságával, valamint azért, hogy (részlegesen) áttekintést nyújtson arról, mely területeken fordul elő gyakrabban online gyűlöletbeszéd.

Az Oktatási részegység célja kiegészítő ismeretanyag biztosítása a „Gyűlölet szótár” (verbális gyűlölet-kifejezések jegyzéke) és a „Gyűlölet szimbólumai” (a rasszizmust kifejező különböző gyűlölet-szimbólumokat és magyarázatukat összesítő adatbázis) által.

Végezetül, az Információs részegység tartalmazza a gyűlölet-bűnözéssel foglalkozó olasz nemzeti hatóságok kapcsolattartási adatait. Ezen kívül betekintést nyújt a LIGHT ON projektbe, valamint tartalmaz egy linket is egy olyan oldalra, amely a projektben résztvevő másik négy ország (Finnország, Magyarország, Szlovénia, Egyesült Királyság) érintett hatóságainak internetes elérhetőségét tartalmazza.

b. Útmutató a bűnüldöző és jogi szakemberek számára mobiltelefon alkalmazás

A tisztviselők és jogi szakemberek számára készített útmutató arról tájékoztat: miként ismerhetjük fel a rasszista gyűlölet-bűncselekményeket vagy diszkriminációt; hogyan kérdezzük ki az áldozatokat és a tanúkat; melyek az online gyűlöletbeszéd bizonyításával, a felelősség megállapításával, a kár számszerűsítésével és az online gyűlöletbeszéd beazonosításának és bejelentésének lépéseivel kapcsolatos főbb jogi kihívások.

c. Gyűlöletcselekmények és események bejelentésére szolgáló űrlapok az áldozatok és tanúk számára

A bejelentésre szolgáló formanyomtatványokat a projektben résztvevő partner országok Nemzeti Megfigyelőpontjai (National Watching Points) adják át a LIGHT ON projekt fő kérdéseivel foglalkozó legfontosabb civil szervezeteknek: a kisebbségeket és a bevándorlókat segítő egyesületeknek, civil egyesületeknek, szakszervezeteknek, szociális intézményeknek, rasszizmus-ellenes és esélyegyenlőségi hálózatoknak, stb.

A formanyomtatványok rendelkezésre állnak a projektben résztvevő partnerországok nyelvén is.

d. Rasszista tartalmú szimbólumok és képek vizuális adatbázisa

A vizuális adatbázis tartalmai [magyarul](#) is elérhetőek.

e. Idegengyűlölő vagy rasszista tartalmú fogalmak és kifejezések jegyzéke

IRÁNYELVEK BŰNÜLDÖZŐ ÉS JOGI SZAKEMBEREK SZÁMÁRA

Bevezetés

- Az emberi jogok védelme területén dolgozó számos szervezet szerint a diszkrimináció még gyakorinak tekinthető Európában.

Az európainak majdnem ötöde (17%) számol be arról, hogy személyesen tapasztalt diszkriminációt vagy zaklatást: 13%-uk a kutatásban vizsgált szempontok egyike alapján, további 4%-uk pedig több szempont alapján is tapasztalt diszkriminációt. (Európa Tanács)

- A diszkrimináció és gyűlölet nemcsak széles körben elterjedt, hanem egyre növekvő mértékben „normálissá” vált a közvéleményben, közbeszédben és általában a társadalomban.

A gyűlölet-bűncselekmény definíciója

- A „gyűlölet-bűncselekmény” kifejezés **nem** egy speciális büntettré vonatkozik. Bármilyen jellegű bűncselekmény lehet, mint például gyilkosság, fenyegetés és megfélemlítés, támadás vagy anyagi károkozás, **motivációját** tekintve azonban különbözik minden más bűneshetől. A gyűlölet-bűncselekmény előítélet által motivált bűncselekményként is ismert.
- Ahogy azt a *Legislation Online* is megírta, ahhoz, hogy egy bűncselekmény gyűlölet bűncselekménynek minősüljön, két kritériumnak kell teljesülnie:
 - Az eset a joghatósági terület szerint hatályos büntető törvénykönyvben foglaltak szerint **bűncselekménynek** minősüljön;
 - A bűncselekményt **előítéletes motivációval** kövessék el.

**Bűncselekmény + Előítéletes motiváció =
GYŰLÖLET BŰNCSELEKMÉNY**

A gyűlöletbeszéd definíciója

- Gyakori használata ellenére jelenleg nincs egységesen elfogadott meghatározása a „gyűlöletbeszéd” kifejezésnek.
- Az Európai Tanács Miniszteri Bizottságának R 97 (20) sz. ajánlása a gyűlöletbeszédre egyszerű definíciót ad:

„A „gyűlöletbeszéd” alatt értendő minden olyan kifejezési forma, amely fajgyűlöletet, idegengyűlöletet, antiszemitizmust vagy intolerancián alapuló másfajta gyűlöletet, ideértve az agresszív nacionalizmusban és etnocentrizmusban kifejeződő intoleranciát, a kisebbségekkel, migránsokkal és bevándorlókkal szembeni hátrányos megkülönböztetést és ellenségességet – terjeszt, igazol, támogat, vagy arra izgat.”

Az előítélet indikátorai

- Az online gyűlöletbeszédet **előítéletes motivációból** követik el. Egy állítólagos gyűlölet-bűncselekményt kivizsgáló közhivatalnoknak az előítéletes motiváció azonosítására kell koncentrálnia.
- „A támadó szubjektív motivációjának megállapítási nehézsége miatt előítélet kizárólag abban az esetben jelenthető, ha a vizsgálat elegendő objektív tényre támaszkodik, hogy egy észszerűen gondolkodó és megfontolt személy arra a következtetésre jusson, hogy a támadó cselekedeteinek motivációja egészében vagy részben előítélet.” (Forrás: FBI (2012) [“Gyűlölet bűncselekmény adatgyűjtési irányelv és oktatási kézikönyv \(Hate Crime Data Collection Guidelines and Training Manual\)”](#), December 19.)

Számos tényezőt kell figyelembe venni annak meghatározása során, hogy az eset előítéletes motivációból elkövetett bűncselekménynek minősül-e:

- Ismert az állítólagos támadó indítéka?
- Ismert, hogy az incidens elkövetésének indítéka faji, vallási, fogyatékossgal, etnikai hovatartozással, szexuális irányultsággal, nemekkel, vagy nemi identitással kapcsolatos csoporttal szembeni előítélet?
- Előítéletesnek érezte az áldozat a támadó cselekedetének indítékát?
- Nincs-e más, egyértelmű indítéka a bűncselekménynek?
- Tett a támadó bármilyen faji, vallási, fogyatékossgal, etnikai hovatartozással, szexuális irányultsággal, nemekkel, vagy nemi identitással szembeni előítéletes megjegyzést?
- Felfedezhető-e gyűlöletcsoportot megjelenítő bármilyen sértő szimbólum, szó esetleg tett, vagy az áldozat csoportja elleni előítélet egyéb jele?
- Az incidens az áldozat vagy a támadó csoportjára jellemző ünnepnapon vagy egyéb jelentős napon történt?

- Tagja-e az áldozat egy jellegzetes faji, vallási, fogyatékossgal, etnikai hovatartozással, szexuális irányultsággal, nemekkel, vagy nemi identitással kapcsolatos csoportnak?
- Más faji, vallási, etnikai, szexuális, nemi identitással rendelkező a támadó, mint az áldozat?
- Megtörtént volna az eset akkor is, ha az áldozat és a támadó ugyanannak a faji, vallási, fogyatékossgal, etnikumhoz, szexuális irányultsághoz, nemhez vagy nemi identitáshoz tartozó csoportnak a tagjai?
- Tett-e a támadó előítéltre utaló, elfogult megjegyzést vagy kijelentést?
- Közölt a támadó az előítélethez köthető rajzokat, képeket, szimbólumokat vagy mémeket nyilvános posztban vagy privát üzenetben?
- Látogatott az áldozat olyan online felületet, ahonnan korábban rendszeresen jelentettek faji, vallási, fogyatékossgal, etnikai hovatartozással, szexuális irányultsággal, nemekkel, vagy nemi identitással kapcsolatos indítékból elkövetett gyűlölet-bűncselekményeket, és ahol az áldozat csoportja elleni feszültség magas maradt?
- Történt több eset is ugyanazon a weboldalon/blogon/közösségi oldalon ugyanabban vagy közel ugyanabban az időben, valamint az áldozatok ugyanahhoz a faji, vallási, fogyatékossgal, etnikai hovatartozással, szexuális irányultsággal kapcsolatos, nemi vagy nemi identitású csoporthoz tartoztak-e?
- Feltételezi a bűncselekmény helyén élő közösség jelentős része, hogy az elkövetés indítéka előítélet volt?
- Részt vett az áldozat a saját faji, vallási, fogyatékossgával, etnikai hovatartozásával, szexuális irányultságával, nemével vagy nemi identitásával kapcsolatos csoportja tevékenységeiben?
- Egybeesett a bűncselekmény egy faji, vallási, fogyatékossgal, etnikai hovatartozáshoz, szexuális irányultsághoz, nemhez, nemi identitáshoz kapcsolódó csoport ünnepével vagy kiemelten fontos napjával, pl. Martin Luther King nap, Rosh Hashanah, transznmű emlékezés napja (november 20)?
- Részt vett már a támadó hasonló gyűlölet-bűncselekményben ezt megelőzően, vagy tagja-e bármilyen gyűlöletcsoportnak?
- Volt gyűlöletcsoport részvételére utaló jel? Például, vállalta egy gyűlöletcsoport a felelősséget a bűncselekményért, vagy aktív volt a bűncselekmény környékén?
- Van történelmi hagyományokon alapuló ellenségeskedés az áldozat és a támadó csoportjai között?
- Hasonlít ez az eset egyéb ismert és dokumentált előítéletes bűncselekményekhez, különösen ezen a területen? Illeszkedik-e ez az eset más incidensekhez/gyakorlatokhoz?
- Került már korábban is hasonló helyzetbe az áldozat?
- Van egyéb magyarázata az esetnek, mint például gyerekes ugratás, nem kapcsolódó online vandalizmus stb.?
- Tudatában volt-e valamennyire az elkövető annak, hogy cselekedete milyen hatással lesz az áldozatra?

(Forrás: UNICRI elaboration of US Department of Justice, FBI (2012), „[Hate Crime Data Collection Guidelines and Training Manual](#) (Gyűlölet-bűncselekmény adatgyűjtési útmutató és oktatási kézikönyv)”)

Az online gyűlöletbeszéddel kapcsolatos jogi kihívások

- A jogi eljárás középpontjában a tények megállapítása áll. Három alapvető kérdés megválaszolása szükséges:
 1. Milyen tények támaszthatják alá az állítást;
 2. Hogyan lehet ezeknek a tényeknek a birtokába jutni;
 3. Hogyan lehet összegyűjteni az ezeket a tényeket alátámasztó bizonyítékokat? (forrás: Farkas L., (2011), „[How to Present a Discrimination Claim: Handbook on seeking remedies under the EU Non-discrimination Directives \(Hogyan nyújtunk be diszkriminációs panaszt: Kézikönyv az EU Diszkrimináció Ellenes Irányelv alapján történő jogorvoslat keresésre\)](#)”, Európai Bizottság, Igazságügyi Főigazgatóság)
- A bírósági meghallgatásokat megelőzően érdemes konzultálni az esélyegyenlőségi testületekkel, közigazgatási intézményekkel, büntetőjogi hatóságokkal és az ügyben érintett NGO-kal; ez különösen a dokumentumokhoz való hozzáférés, valamint a tanúk vagy a harmadik fél és a vallomások elérése szempontjából hasznos.
- Az online gyűlöletbeszéd terjedéséből származó egyik legnagyobb kihívás a támadók jogi felelősségének megállapítása.

Ez a nehézség az internet tulajdonságainak: a virtualitásnak, az anonimitásnak és a világméretű elterjedtségének a következménye. Először is, számos különböző szereplő is részt vehet a gyűlöletkeltő tartalom előállításában és online terjesztésében, mint:

- a) előállító vagy terjesztő;
 - b) közlétező, fejlesztő;
 - c) a tárhelyet biztosító;
 - d) a terjesztést, elérhetőséget vagy letölthetőséget segítő. (Forrás: McGonagle, T. (2013), „[The Council of Europe against online hate speech: Conundrums and challenges \(Az Európa Tanács az online gyűlöletbeszéd ellen: Talányok és kihívások\)](#)”)
- Ezek alapján, több szereplő esetén a felelősségre vonhatóság különböző szintjei állapíthatók meg, mivel mindegyikük más és más kapcsolatban állhat a gyűlöletkeltő tartalommal. Általában véve a megfelelő jogi megkülönböztetést az úgynevezett *felhasználó által előállított tartalom (User Generated Content, UGC)* különböző típusai alapján lehet megtenni. A felelősség/felelősségre vonhatóság különböző szintjeinek megállapításakor hasznos áttekinteni szerkesztői részvétel/ellenőrzés különböző szintjeit. Ezért hasznos annak az elemzése, hogy a gyűlöletkeltő tartalmú UGC:
 1. felhasználók által készült, és azután építették be egy egyébként magas színvonalon előállított és szerkesztő által ellenőrzött tartalomba;
 2. különálló tevékenység, azaz olyan UGC, ami magas színvonalon előállított és szerkesztő által ellenőrzött tartalom mellett jelenik meg;
 3. média szakemberek és felhasználók közös alkotó tevékenységének eredménye;

4. előállítása és fenntartása az adott célra létrehozott fórumokon és hálózatokon történik, és nincs professzionális média tartalomba ágyazva. (Forrás: McGonagle, T. (2013), [“The Council of Europe against online hate speech: Conundrums and challenges \(Európa Tanács az online gyűlöletbeszéd ellen: Talányok és kihívások\)”](#))
- Az online gyűlöletbeszédrel kapcsolatos felelősségre vonhatóság megállapítása joghatósági szempontból is bonyolult kérdés. A gyűlöletbeszédet különböző joghatósági területeken működő *internetszolgáltatók (Internet Service Providerok ISP-k)* terjeszthetik. Ezen a területen a különböző nemzeti szabályozások között kevés az összhang. Ez különösen akkor válik nyilvánvalóvá, ha összehasonlítjuk az alapjaiban eltérő jogi és kulturális megközelítéseket, amellyel a különböző európai és amerikai joghatóságok kezelik a szólásszabadság védelmét/szabályozását.
 - Gyakori kihívások:
 - **Legkedvezőbb jog kiválasztása (forum-shopping).** A gyűlöletkeltő honlapok tárhelyei gyakran a gyűlöletbeszédrel szemben elfogadóbb joghatóság területén találhatóak. Egy országban blokkolt vagy letiltott weboldalakat néha áthelyezik más joghatóság területére.
 - **Különböző ISP-k,** még ugyanazon a joghatósági területen belül is, eltérő politikát folytatnak a gyűlöletbeszédrel kapcsolatosan. Nagyon fontos, hogy teljes mértékben tájékozottak legyünk a rasszista tartalomnak helyt adó ISP vagy közösségi oldal hatályos joghatóságának jellemzőiről, valamint a tárgyra vonatkozó gyűlöletbeszéd politikákról.

Hogyan kell egy esetet jelenteni?

Egy eset bejelentésénél a lehető legtöbb információt kell közölni:

- Mikor történt? Az idő és időpont feljegyzése fontos, mivel néhány online tartalom, mint például egy chat-szobában folytatott beszélgetés, gyorsan eltűnhet.
- Hogyan osztották meg a tartalmat? Közvetlenül email-ben, sms-ben, szöveges üzenetben, azonnali üzenetben vagy magánüzenetben kapta az áldozat? Az internet böngészése során került kapcsolatba valamivel az áldozat?
- Amennyiben az üzenetet közvetlenül az áldozatnak küldték:
 - gondoskodjon arról, hogy az áldozat megtartsa az eredeti email-t, vagy mentse el a beszélgetés (chat)/szöveg naplóját.
 - Amennyiben lehetséges, mentse el a gyűlöletkeltő üzenetet küldő személy felhasználónevét vagy e-mail címét.
- Amennyiben az áldozat weboldalon találkozott a tartalommal:
 - Másolja ki és illessze be az oldal címét! Kattintson a böngésző címsávjára, jelölje ki a teljes címet és illessze be egy word dokumentumba!

- Készítsen a kérdéses tartalomról egy képernyőfotót (screenshot), hogy át tudja azt adni a rendőrségnek. (Windows rendszerű számítógépen nyomja meg a “Print Screen” billentyűt, majd indítson el egy kép- vagy szövegszerkesztő programot, ahol az „Edit” menüből a „Paste/Beillesztés”-t kiválasztva bemásolható a lementett kép; Mac rendszer esetén Command–Shift–3 billentyűkombináció lenyomásával mentheti le a képernyőt képfájl-ként az asztalára. (Forrás: MNet (2012), „Responding Online Hate Crime” (Hogyan válaszoljunk a gyűlölet-bűncselekményre?), 13. o.)

Mindig készítsen biztonsági mentést a gyűlöletbeszéd incidens tartalmáról!

- Az online gyűlöletbeszéd bejelentésére öt különböző stratégia van, melyek a ‘verbális támadás’ tartalma szerint különbözhetnek. (CoE: UNITED, (2012), „[Step in! Be active against racist propaganda and hate speech online \(Lépj be! Légy aktív a rasszista propagandával és az online gyűlöletbeszéddel szemben\)](#)” javaslata alapján). Ezért az első lépés, amit meg kell tenni, az a gyűlöletbeszéd tartalmának elemzése, majd ez alapján az egyik fő stratégia kiválasztása.

A legmegfelelőbb stratégia attól függ, hogy a tartalom hazai szolgáltatónál érhető-e el, és ezért nemzeti jogi szabályozás vonatkozik rá, vagy pedig külföldinél. A döntést meghatározó alapvető kritérium, hogy a kérdéses tartalom weblapként, audiovizuális felvételnél, vagy közösségi oldalon közzétett bejegyzésként jelenik-e meg az interneten, és hogy az internet domain tárhelye hazai vagy külföldi.

- ✓ **Bűnvádi panasz** – olyan esetekben: (1) amely során nagy mennyiségű anyagot (website) tárolnak, (2) amely egyének ismétlődő cselekedete (blogok), (3) vagy amely szervezett csoport által végzett tevékenység.
- ✓ **A tartalom eltávolítására vonatkozó kérés a szerzőhöz**, megnevezve, milyen büntető törvényt sértett meg és figyelmeztetve a cselekedet jogi következményeire. Az internet anonimitása azonban csökkenti ennek a lépésnek a valódi hatását.
- ✓ **Az oldal rendszergazdájának értesítése illegális/gyűlöletkeltő tartalomról.** Alapvető fontosságú az idézet bemásolása, egy link biztosítása, amely arra a helyre mutat, ahol a tartalom található és hivatkozás a törvényi szabályozásra vagy felhasználási feltételekre, amelyet megsértettek.

A rendszergazda elérhetőségének megkeresése:

- Nyissa meg a <http://whois.domaintools.com/> oldalt
- Az oldalon található keresőbe írja be a keresett weboldal nevét
- Ekkor meg kell jelenjen, ki a domain regisztrátora, kik az üzemeltetői, mi az elérhetőségük és egyéb adataik.

- ✓ Az ilyen elítélhető tartalomnak tárhelyet biztosító **internet szolgáltató (ISP) értesítése illegális/gyűlöletkeltő tartalomról.** A legtöbb esetben a rendszergazdák teljesítik a tartalom eltávolítására irányuló kérést, ha az törvénytelen.

- ✓ **Panasziroda értesítése** – [INACH](#) – [INHOPE](#), az interneten megjelenő, gyűlöletet keltő vagy illegális tartalommal kapcsolatos panaszok gyűjtésével és kivizsgálásával foglalkozó nemzeti irodák hálózata.

ISP-ékhez történő bejelentés lépései

- ✓ Találja meg a weboldal szolgáltatóját, például úgy, hogy begépel a weboldal nevét egy olyan keresőszolgáltatásba, pl. a www.Domaintools.com, amely listázza az internet szolgáltatókat az internetprotokoll (IP) helye szerint! Ellenőrizze az ISP által megadott feltételeket: nézze át a szolgáltatási feltételeket, a közösségi irányelveket vagy az elfogadható felhasználási politikát!
- ✓ Abban az esetben, ha egy szolgáltató vállalat internet szolgáltatójánál tesz panaszt, adjon részletes információkat a sértő anyagról → adja meg a weboldal nevét, az URL-t és a képernyő elmentett képét. Amennyiben lehetséges, hivatkozzon a megszegett szabályra.
- ✓ Minden vonatkozó információt adjon meg, hogy minél inkább megkönnyítse az internetszolgáltató számára a panasz megértését és a gyors válaszadást. A világos fogalmazás alapvető fontosságú: gondosan mutassa be az információkat, ha lehet, adjon meg hivatkozást! A szabotosság és a tömörség fontos lehet álláspontja bemutatásánál.
- ✓ A panasz bejelentése legyen nyugodt, udvarias és lényegre törő! Használja az internetszolgáltató által meghatározott bejelentési formátumot, amennyiben az rendelkezésre áll! Legyen egyértelmű és mondja el pontosan, hogy mit kíván tőlük a probléma orvoslása érdekében! Kérjen választ!
- ✓ Ha a weboldal név nélkül lett regisztrálva: a weboldal tulajdonosok névtelen regisztrációs szolgáltatást (anonymous registration service, ARS) használhatnak személyazonosságuk elejtésére, hogy elkerüljék a felelősségre vonást a gyűlöletkeltő, bujtogató, félrevezető vagy eltorzított tartalom miatt. Ebben az esetben az anonim regisztrációt biztosító vállalatot kell megkeresni. Ehhez azonosítsa a regisztrációs adatvédelmi szolgáltatást, a proxy regisztrációs vagy az anonim regisztrációs szolgáltatást! Keresse fel a www.whois.com vagy www.betterwhois.com oldalakat a weboldal regisztrálójának meghatározásához. Ezután menjen az ARS weboldalára és ellenőrizze, hogy nem szegték-e meg az oldal saját szerződési feltételeit? (Forrás: CEJI (2012), „Make Hate Crime Visible. Facing Facts (Tedd láthatóvá a gyűlölet-bűncselekményt! Nézz szembe a tényekkel!)”.

A leggyakrabban használt közösségi médiákban megjelenő incidensek bejelentésének lépései

- A jelentős közösségi oldalak, valamint online videók feltöltésére használt platformok mindegyikének saját speciális politikája és szabályai vannak. Ezek meghatározzák, milyen tartalom tölthető fel és terjeszthető online, másrészt, hogy a felhasználók hogyan jelenthetik a sértő tartalmakat például a törlés érdekében.
- The Anti-Defamation League (Rágalmazás Elleni Liga) összeállított egy teljes körű és mindenre kiterjedő listát az online cégek politikájáról és a bejelentési lehetőségeiről. A teljes lista itt elérhető el: <http://www.adl.org/combating-hate/cyber-safety/c/cyber-safety-action-guide.html>

Facebook

- Facebook a [Közösségi alapelveiben](#) bemutatja, hogy milyen kifejezések fogadhatók el, illetve milyen típusú tartalmakat kell bejelenteni és törölni, beleértve a gyűlöletbeszédet, zaklatást és sértést.
- A Facebook Biztonsági központ oldala tájékoztatást ad, és közvetlen linkeket biztosít a diszkriminációval foglalkozó nemzeti szervezetekhez: <https://www.facebook.com/safety/tools/>
- Egy speciális űrlap bármikor kitölthető, amennyiben a Facebook alapelvek megsértését észleli.

Bejelentés a Facebook felhasználási feltételeinek megsértéséről

Ezen az űrlapon lehet bejelenteni a Facebook felhasználási feltételeinek megsértését. Ha nem látod a jelteni kívánt tartalomtípust, fordulj segítségért egy ismerősödhöz.

Milyen jellegű problémát próbálsz jelteni?

- Feltörték a fiókomat.
- Valaki nekem adja ki magát.
- Valaki az én e-mail címemet használja a Facebook-fiókjához.
- Valaki az engedélyem nélkül használja az én fényképeimet vagy a gyermekem fényképeit.
- A Facebookon valamilyen tartalom a jogaimat sérti.
- Kiskorú felhasználót találtam a Facebookon.
- Valaki olyan dolgok megosztásával fenyeget, amelyet én személyesként szeretnék tartani.
- Egyéb visszaélés vagy zaklatás.
- I found nudity/pornography on the site

Elküldöm

- A közösségi oldal egy külön szakaszt szentel annak ismertetésére, hogyan tehetnek bejelentést a Facebook felhasználói, illetve akár azok is, akiknek nincs felhasználói fiókjuk. [Facebook Page on Social Reporting](#) oldalon a cég munkatársai arra ösztönzik a felhasználókat, hogy használják az oldalon elérhető *jelentés* gombokat, ha olyan tartalmat találnak, ami megsérti a felhasználási feltételeket. Jelenleg a fényképek és az üzenőfal-bejegyzések bejelentésére szolgáló mechanizmusok állnak a Facebook felhasználók rendelkezésére. A közösségi oldal ennek a funkciónak a profilokra, csoportokra, oldalakra és eseményekre való kiterjesztését tervezi a közeljövőben.

Twitter

- A Twitter UGC (felhasználó által előállított tartalom) témakörét is felölelő általános irányelve az, hogy nem módosítja a tartalmat, és nem avatkozik bele a felhasználók közötti vitába.

The screenshot shows the Twitter Help Center interface. At the top, there is a search bar and navigation links for 'English', 'Got an account?', and 'Sign in'. Below the search bar, there are navigation tabs: 'Welcome to Twitter', 'Me', 'Connect', 'Discover', 'Mobile & Apps', and 'Troubleshooting'. The main content area is titled 'Offensive content' and includes a sidebar with links for 'Understanding your safety settings', 'Choosing your experience', 'Dealing with issues online', 'Tips', and 'Resources'. The main text explains that Twitter is a social broadcast network and that users are allowed to post content, including potentially inflammatory content, as long as they are not violating the Twitter Rules. It also states that Twitter does not screen content or remove potentially offensive content. A policy statement follows, indicating that targeted abuse or harassment may constitute a violation of the Twitter Rules and Terms of Service, and provides a link for more information. Finally, it offers tips for dealing with such situations.

- A Twitter Biztonsági és adatvédelmi központjában található arra vonatkozó paragrafusok, hogy miként járjunk el sértő tartalom észlelése esetén. Ilyen lehet „a kontextus figyelembevétel”, a tartalmat megosztó felhasználó „blokkolása és figyelmen kívül hagyása”. Ám ha a támadó tartalom a Twitter bizonyos szabályait megsérti, az a **célzott sértés és zaklatás** kategóriába eshet, így eltávolításra és blokkolásra is kerülhet.
- Sértő tartalom bejelentésére két lehetőség van a Twitteren: (A) [Twitter Help Centre](#), felkeresése, vagy (B) a sértő tartalom közvetlen bejelentése „[Report Tweet](#)” gombra kattintva.

YouTube

- A YouTube [központ](#) egy külön szakaszt szán a gyűlöletbeszéddel kapcsolatos kérdésekre. Ebben meghatározzák a gyűlöletbeszéd fogalmát, és gyakorlati javaslatokat is olvashatunk a gyűlöletkeltő tartalom bejelentése kapcsán.
- A bejelentési eljárásokban különböző lehetőségeket javasolnak. Az egyik lehetőség a felhasználó letiltása.

Felhasználó letiltása a YouTube-on

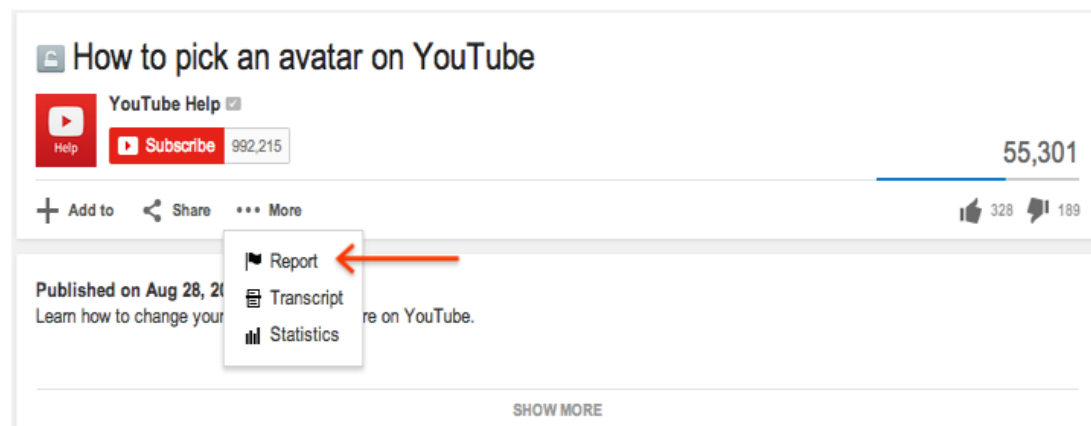
1. Lépj a csatornaoldalára, amelynek a www.youtube.com/user/NÉV címhez hasonló URL-je van
2. A „Névjegy” lapon kattints a **zászló ikonra**
3. Kattints a **Felhasználó letiltása** lehetőségre.

A [Névjegyzék](#) segítségével is letilthatod a felhasználót. Ha a letiltani kívánt felhasználó szerepel a Névjegyzékben, jelöld be a neve melletti jelölőnégyzetet, majd kattints a Letiltás gombra. Ha nem található meg a Névjegyzékben, hozzáadhatod az Új hozzáadása gombra kattintva.

- Egy másik lehetőség a videó „megjelölése” (flagging): „mivel a felhasználók percnként több mint 72 órányi videó anyagot töltenek fel [...] ilyen mennyiségű tartalmat lehetetlen teljes egészében átvizsgálni,” így a YouTube a közösség tagjaira bízta, hogy megjelölik az általuk nem megfelelőnek ítélt tartalmat.

Videó megjelölése:

1. A videolejátszó alatt kattints a „Több” gombra
2. Jelöld ki és kattints a Jelentés gombra a legördülő menüben
3. Kattints a megjelölésnek arra az indokára, amely a leginkább megfelel a bejelenteni kívánt videóban előforduló jogsértésnek.
4. Minden olyan további adatot is adj meg, ami segíthet az átnéző csapatnak a döntéshozatal során.

The screenshot shows a YouTube video player for the video 'How to pick an avatar on YouTube' by 'YouTube Help'. The video has 55,301 views, 328 likes, and 189 dislikes. The 'More' menu is open, showing options: Report (highlighted with a red arrow), Transcript, and Statistics. The video was published on August 28, 2015. Below the video player, there is a 'SHOW MORE' button.

- Lehetőség van sokkal részletesebb panasz benyújtására is (Reporting Tool), ha több videó, hozzászólás, vagy a felhasználó teljes fiókja miatt további kivizsgálás szükséges.

Wikipedia

- Wikipedia **Civilizált viselkedésre** vonatkozó irányelve, (amely része a Wikipedia Viselkedési kódexének) egyike a Wikipedia öt pillérének. Az irányelv külön foglalkozik a gyűlöletbeszéddel, és nagy vonalakban leírja azokat az alapelveket, amelyek tiszteletben tartását a felhasználók egymással való viselkedésében elvárják.
- Ha már egyik „puha” intézkedés sem vezet sikerre, a szerkesztőknek két lehetőségük marad:
 - A **Dispute resolution noticeboard-ra (Vitarendező üzenőfalra, DRN)** hivatkozni
 - A **Rendszergazdák „Incidensek” üzenőfala** („Incidents” noticeboard) elé vinni az ügyet.
- A rendelkezésre álló lehetőségek skálájának legvégén, durva civilizátlanság esetén, beleértve személyes támadást, sértést vagy gyűlöletbeszédet, a Wikipedia előírja a **civilizátlan tartalom és a szerkesztő azonnali blokkolását**.

BEJELENTŐLAP

Ezt az űrlapot bármilyen közvetlenül átélt, tanúként megfigyelt, vagy másvalaki nevében bejelentett gyűlölet-bűncselekmény bejelentésére tervezték.

A gyűlölet-bűncselekmény bejelentése két szempontból is fontos:

- a gyűlölet-bűncselekményekre vonatkozó információk elősegítik egy közösségen belül a jelenségének megértését, és lehetővé teszik a hatóságok/egyesületek számára, hogy rávilágítsanak a leginkább aggodalomra okot adó területekre. Vagy éppen beazonosítsák a főbb viselkedési mintákat.
- az áldozatokra/tanúkra vonatkozó részletes adatok megadása hozzájárul az ügy kivizsgálásához és az elkövetők felelőssége vonásához.

Akkor is érdemes elmondani, ha túl jelentéktelennek tűnik is az eset ahhoz, hogy a hatóságokhoz forduljunk!

AZ ESETRŐL

Ön áldozat vagy tanú?

- áldozat
- tanú
- harmadik fél

Ön szerint milyen indíték áll az eset mögött?

- rasszizmus
- vallási gyűlölet
- homofóbia/transzofóbia
- nemi (gender) előítéletesség
- családon belüli erőszak
- fogyatékkal szembeni intolerancia
- Egyéb (kérem, részletezze)

HOL történt az eset?

➤ **Fizikai környezet**

Utca / Hely

Település

➤ **Online**

Adja meg, hogy mely weboldalon/közösségi portálon találkozott az esettel?

ÍRJA LE az esetet a saját szavaival, annyi részletet megadva, amennyit csak lehet:

MIKOR történt – melyik napon / időpontban?

Más személyek is részt vettek az incidensben?

Amennyiben az eset online történt, leírásához bármilyen hasznos anyagot, (képeket, képernyőfotókat, a weboldal címét, stb.) csatolhat. Kérjük, adja meg azt is, hogyan kapta a tartalmat – közvetlen e-mailben, szöveges üzenetként, közösségi oldalon keresztül, weboldalon talált anyag stb.

AZ ÁLDOZATRÓL

Kora

Neme

Anyanyelve

A TÁMADÓRÓL

Hány támadó vett részt az incidensben? (Amennyiben ismeri őket, kérjük, adja meg nevüket és címüket!)

Kérjük, adjon személyleírást a támadókról (neme, kora, etnikuma, ruházata stb.), kiemelve a támadó(k)ra jellemző bármilyen megkülönböztető jelet vagy tulajdonságot!

Személyes adatok

Név:

Cím:

Telefonszám:

E-mail:

Hogyan léphetünk kapcsolatba Önnel?